

Německá sintština (Holzinger 1993: 323–326)

1. Me ginau tumenge tschimone dre, hoi tikom mit mire eigene jakentza. 2. Tumer denkewena, ko hi menschenunmöglich, aber ko hi tschatschepaha jake.

3. Fahrah an. 4. Koi his tikne tane lauter. 5. Ap o hauptdrom, koi his i tikni brika. 6. Und koi hams tardo o wurdieha. 7. Kai me und miro kamlo dad schpanewah i graies wri. 8. Und kana wri, lajam o tower, dschineh, dajam i par aste tele. 9. His dui ruka, hiso kai anpandedo und kai anpandedo. 10. Und maschkral dre tschiwah o kchas. 11. Na mischto, rati tschiwah men hin.

12. Ap jek kopo del miro kamlo dad ap mande gole: „Tschawa, dscha wri, o grai hi los!“ 13. Na, riwom i choleb an, dschajom wri. 14. Taprom i graies, pandewom les pale an. 15. Me homs noch nicht an o wurdi dre, his o grai schon pale los. 16. „Tschawa, hoi kerdal denn, pandal i graies gar richtig fest? Dscha wri, pande i graies fest!“ 17. Me pre, taprom pale i graies, pandewom les pale an, kerdom knote dre, menschenunmögliche knote. 18. Dschajom dre an o wurdi, tek pantsch minute, o grai pale los.

19. Wajas miro dades i choli. 20. Schtajas miro kamlo dad pre, me pre, dschajam wri. 21. Miro kamlo dad ap koi rig, me ap kai rig. 22. Pandelo kote fest, me kate fest. 23. Und koi his schweiso ap leste. 24. Draus i naseleche pchudehs o grai. 25. O kchas tel leste his wegschleifedo, futer grabrehso. 26. Ach tschawe, pandel miro kamlo dad kote fest und me kate fest. 27. Atscham paschal tardo. 28. Tikehs original, har dschans kol knote pre von i graieskro schelo, original tikehs, har dschanse pre. 29. Grauwehs o diwes schon. 30. Dann his mischto. 31. Dann heras pre, dschineh.

32. Naja, taisarla fri sctah pre, schtrap i graies, krap leske futera, tschiwap i kchas leske glan. 33. Und dann me tikau, futer o grai grabreles. 34. His i mulo koi pchaskedo. 35. His direkt o grai ap leste tardo, lauter knoche, mulengre knoche und mulengro schero koi tschido. 36. Futer o grai grabrehs, dschineh.

37. Und glan his sau wirta. 38. Dschineh, koi his goiengre dre und kchunde und lauter. 39. Dschajas miro kamlo dad glan mit i emra, te lelo pani, dschineh, gerepaske für meli. 40. Pchenaso tschimone lo, haieweh? 41. Fünfzehn bersch oder zwanzig bersch rodense pal kol chaleste und hatzan les gar. 42. Dann wajas festschteledo, kai kowa ko chalo his, dai dajane les mulo.

1. Budu vám vyprávět něco, co jsem viděl na vlastní oči. 2. Budete si myslet, že je to zjola nemožné, ale je to skutečně tak.

3. Dojeli jsme. 4. Byly tam samé nízké jedle. 5. Na hlavní silnici, byl tam můstek. 6. A tam jsme s vozem zastavili. 7. Tady jsme já a můj otec, nebožtík, vypřáhli koně. 8. A teď ven, vzali jsme sekeru, viš, odsekli jsme pár větví. 9. Byly tam dva stromy, byl přivázaný tady a tady. 10. A dovnitř doprostřed jsme položili seno. 11. No dobrá, večer jsme se uložili.

12. Najednou na mě můj nebohý otec volá: „Chlapče, běž ven, kůň se odvázal!“ 13. No co, oblékl jsem si kalhoty, vyšel ven. 14. Popadl jsem koně, znova jsem ho přivázel. 15. Ještě jsem ani nebyl vevnitř ve voze, už byl kůň zase odvázaný. 16. „Chlapče, co's to udělal, copak jsi toho koně pořádně nepřivázel? Běž ven, přivaž toho koně pevně!“ 17. Já vstal, zase jsem toho koně chytil, zase jsem ho přivázel, zauzloval jsem to, šilené uzly. 18. Vešel jsem do vozu, ani pět minut, kůň je zase volný.

19. Otec se naštvál. 20. Vstal můj nebohý otec, vstal jsem já, vyšli jsme ven. 21. Můj nebohý otec na tamtu stranu, já na tuhle stranu. 22. Tam ho pevně přivázel, já tady pevně. 23. A byl celý upocený. 24. Koňovi supělo z nozder. 25. Seno pod ním bylo rozházené, tak moc hrabal. 26. Ach lidi, přivazuje ho můj nebohý otec tam pevně, já tady pevně. 27. Zůstali jsme u něj stát. 28. Viděls normálně, jak se ty uzly uvolňovaly z lana, normálně jsi viděl, jak se uvolňovaly. 29. Už se šerilo. 30. Pak už to bylo v pořádku. 31. Pak to přestalo, viš.

32. No jo, brzo ráno vstaneme, musím koně vykartáčovat, musím mu nachystat žrádlo, musím mu předhodit seno. 33. A pak vidím – tak moc ten kůň kopal. 34. Byla tam pohřbená mrtvola. 35. Přímo nad ní ten kůň stál, samé kosti, kosti mrtvoly a lebka tam ležely. 36. Tolik ten kůň kopal, viš.

37. A vepředu byla taková hospoda. 38. Viš, tam byli vevnitř tuláci a žebráci a všichni tihle. 39. Odešel můj nebohý otec dopředu s kýblem, aby nabral vodu, viš, na vaření, na kafe. 40. Něco jim řekl, chápeš? 41. Patnáct let nebo dvacet let toho chrapouna hledali a nenašli ho. 42. Pak bylo zjištěno, že ten chrapoun byl ten, kterého zabili.

1. Jména

Tab. 1: Flexe substantiv a modifikátorů (maskulina)

NOM	<i>o phur-o</i>	<i>sint-o</i>	<i>i phur-e</i>	<i>sint-e</i>
ACC	<i>i phur-e</i>	<i>sint-es</i>	<i>i phur-e</i>	<i>sint-en</i>
DAT	<i>(o phur-o)</i>	<i>sint-es-ke</i>		<i>sint-en-ge</i>
LOC		<i>sint-es-te</i>		<i>sint-en-de</i>
ABL		<i>sint-es-tər</i>		<i>sint-en-dər</i>
SOC		<i>sint-e-ha</i>		<i>sint-en-ca</i>
GEN		<i>sint-es-kr-o</i>		<i>sint-en-gr-o</i>

Tab. 2: Flexe substantiv a modifikátorů (feminina)

NOM	<i>i phur-i</i>	<i>sintec-a</i>	<i>i phur-e</i>	<i>sintec-e</i>
ACC	<i>i phur-e</i>	<i>sintec-a</i>	<i>i phur-e</i>	<i>sintec-en</i>
DAT	<i>(i phur-i)</i>	<i>sintec-a-ke</i>		<i>sintec-en-ge</i>
LOC		<i>sintec-a-te</i>		<i>sintec-en-de</i>
ABL		<i>sintec-a-tər</i>		<i>sintec-en-dər</i>
SOC		<i>sintec-a-ha</i>		<i>sintec-en-ca</i>
GEN		<i>sintec-a-kr-o</i>		<i>sintec-en-gr-o</i>

- (1) SOCIATIV ABLATIV
- a. *i borjaha* *i čurjaha* *i borjatər* *i čurjatər*
- b. *mit i borjaha* *mit i čurjaha* *fon i borjatər* *fon i čurjatər*
- c. **mit i bori* *mit i čuri* **fon i bori* *fon i čuri*
- (2) ADJEKTIVNÍ SHODA
- a. *pacl-o čavo* *job hi pacl-o*
- b. *pacl-i čaj* *joj hi pacl-o*
- c. *pacl-e čave / ča* *jon hi pacl-o*

Tab. 3: Flexe demonstrativ

	„(tam)ten“		„tento“	
NOM.SG.M	<i>ko-va</i>	<i>ko</i>	<i>ka-va</i>	<i>ka-u</i>
NOM.SG.F	<i>ko-ja</i>	<i>ko-j</i>	<i>ka-ja</i>	<i>ka-j</i>
NOM.PL	<i>ko-la</i>	<i>ko-l</i>	<i>ka-la</i>	<i>ka-l</i>
OBL	<i>ko-l-es/a/en-</i>	<i>ko-l</i>	<i>ka-l-es/a/en-</i>	<i>ka-l</i>

2. Zájmená slova

„já“	<i>me</i>	<i>man-</i>	<i>mir-o</i>
„ty“	<i>tu</i>	<i>tu-, tut</i>	<i>tir-o</i>
„my“	<i>mə</i>	<i>men-</i>	<i>mar-o</i>
„vy“	<i>tumə</i>	<i>tumen-</i>	<i>tumar-o</i>
„on“	<i>jo-b ~ l-o</i>	<i>l-es-</i>	
„ona“	<i>jo-j ~ l-i</i>	<i>l-a-</i>	
„oni“	<i>jo-n ~ l-e</i>	<i>l-en-</i>	
„se SG“	–	<i>p-es</i>	<i>p-es-kr-o</i>
„se PL“	–	<i>p-en</i>	<i>p-en-gr-o</i>
„kdo“	<i>kon</i>	<i>kon-es-</i>	
„co“	<i>ho</i>	<i>ho-s-</i>	
„někdo“	<i>komoni</i>	<i>komon-es-</i>	
„něco“	<i>čimoni</i>	<i>čimon-es-</i>	
„nikdo“	<i>kek</i>	<i>kek-es-</i>	
„nic“	<i>či</i>	<i>čič-es-</i>	
„jaký“	<i>havo</i>	„jak“	<i>har</i>
„takový“	<i>savo</i>	„tak“	<i>jakə</i>
„kolik“	<i>kici</i>	„tolik“	<i>futər</i>
„všechno, vš’ni“	<i>(ha)lautər</i>		
„každý“	<i>hak(ən)o</i>		
„celý“	<i>celo</i>		

Tab. 4: Lokální zájmená slova

	STATIV	DIREKTIV	SEPARATIV
INTEROG.	<i>kaj</i>	<i>kaj</i>	<i>fon kaj</i>
DEM. <i>ka-</i>	<i>kaj, kate</i>	<i>kaj her, kate her</i>	<i>fon kaj, katar</i>
DEM. <i>ko-</i>	<i>koj, kote</i>	<i>koj hin, kote hin</i>	<i>fon koj, kotar</i>

3. Sloveso

Tab. 5: Flexe slovesa

	1SG	2SG	3SG	1PL	2PL=3PL
IMP	–	<i>sop</i>	–	–	–
SUBJ	<i>sov-ap</i>	<i>sov-es</i>	<i>sov-el</i>	<i>sov-as</i>	<i>sov-en</i>
PFUT	<i>sov-au(-a)</i>	<i>sov-ē</i>	<i>sov-el(-a)</i>	<i>sov-ā</i>	<i>sov-en(-a)</i>
IMPF	<i>sov-au-s</i>	<i>sov-ē-s</i>	<i>sov-ē-s</i>	<i>sov-ā-s</i>	<i>sov-en-s</i>
AOR	<i>sov-om</i>	<i>sov-al</i>	<i>sov-as</i>	<i>sov-am</i>	<i>sov-an</i>
IRR	<i>sov-om-s</i>	<i>sov-al-s</i>	<i>sov-al-s</i>	<i>sov-am-s</i>	<i>sov-an-s</i>
			+ -o ~ -i		+ -e [3PL]

(3) ODKAZOVÁNÍ K 3. OSOBĚ

- Job** *vajas*, *bešas peske lo und dre sovaso*.
„Přišel, posadil se a usnul.“
- Joj** *vajas*, *bešas peske li und dre sovasi*.
„Přišla, posadila se a usnula.“
- Jon** *vajan*, *bešan penge le und dre sovane*.
„Přišli, posadili se a usnuli.“

Tab. 6: Flexe spony

	1SG	2SG	3SG	1PL	2PL	3PL
PRES	<i>h-om</i>	<i>h-al</i>	<i>h-i</i>	<i>h-am</i>	<i>h-an</i>	<i>h-i</i>
PRET	<i>h-om-s</i>	<i>h-al-s</i>	<i>h-i-s</i>	<i>h-am-s</i>	<i>h-an-s</i>	<i>h-i-s</i>
IMP	–	<i>ap</i>	–	–	<i>av-en</i>	–
SUBJ	<i>v-ap</i>	<i>v-es</i>	<i>v-el</i>	<i>v-as</i>	<i>v-en</i>	<i>v-en</i>
FUT	<i>v-au(-a)</i>	<i>v-ē</i>	<i>v-el(-a)</i>	<i>v-ā</i>	<i>v-en(-a)</i>	<i>v-en(-a)</i>
POT	<i>v-au-s</i>	<i>v-ē-s</i>	<i>v-ē-s</i>	<i>v-ā-s</i>	<i>v-en-s</i>	<i>v-en-s</i>
AOR	<i>v-aj-om</i>	<i>v-aj-al</i>	<i>v-aj-as</i>	<i>v-aj-am</i>	<i>v-aj-an</i>	<i>v-aj-an</i>
	<i>v-om</i>	<i>v-al</i>	<i>v-as</i>	<i>v-am</i>	<i>v-an</i>	<i>v-an</i>
IRR	<i>v-aj-om-s</i>	<i>v-aj-al-s</i>	<i>v-aj-al-s</i>	<i>v-aj-am-s</i>	<i>v-aj-an-s</i>	<i>v-aj-an-s</i>
	<i>v-om-s</i>	<i>v-al-s</i>	<i>v-al-s</i>	<i>v-am-s</i>	<i>v-an-s</i>	<i>v-an-s</i>
			+ -o ~ -i			+ -e

(4) VOLNÝ SUBJUNKTIV

- Tu soves*.
„Musíš (měl bys) spát.“
- Tu sovē*.
„Spíš (budeš spát).“

(5) NUTNOST A NENUTNOST

- Tu hunte soves*.
Tu sovēs hunte.
„Musíš spát.“
 - Tu soves hunte*.
„Musel/a jsi spát.“
 - Tu brauxte soves gar*.
„Nemusíš spát.“
- Tu hunte sovēs*.
Tu sovēs hunte.
„Musel/a jsi spát.“
Tu brauxte sovēs gar.
„Nemusel/a jsi spát.“

(6) MOŽNOST A NEMOŽNOST

- Tu naj/našte sovē*.
Tu sovē naj/našte.
„Můžeš spát.“
 - Tu naj/našte sovē gar*.
„Nemůžeš spát.“
- Tu naj/našte sovēs*.
Tu sovēs naj/našte.
„Mohl/a jsi spát.“
Tu naj/našte sovēs gar.
„Nemohl/a jsi spát.“

(7) SCHOPNOST A NESCHOPNOST

- Tu hajävē te soves*.
Tu hajävē te sovel.
„Umíš spát“
 - Tu hajävē gar te soves/l*.
„Neumíš spát“
- Tu hajävēs te soves*.
Tu hajävēs te sovel.
„Uměl/a jsi spát.“
Tu hajävēs gar te soves/l.
„Neměl/a jsi spát.“